

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **U. S.**, zast. JUDr. Marošem Matiaškem, advokátem, se sídlem U Klavírky 1351/8, Praha 5 – Smíchov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 12. 2018, č. j. 29 Az 51/2017 – 50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci JUDr. Marošovi Matiaškovi, advokátovi, se sídlem U Klavírky 1351/8, Praha 5 – Smíchov, **se určuje** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 6800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2017; tímto nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle §§ 12 – 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění. Za azylově relevantní nelze dle žalovaného označit ani důvod legalizace zdejšího pobytu, ani důvody ekonomické; deklarované obavy z možného násilného jednání ze strany strýce považuje žalovaný za účelové a spekulativní, takové jednání dosud nenastalo. Pokud by však k němu došlo, stěžovatel má možnost obrátit se s žádostí o pomoc na státní orgány své země původu, žalovaný považuje za irrelevantní domnívat se, že by po návratu měl stěžovatel čelit násilnému jednání, žádné problémy se státními orgány neuváděl, ani příčinu, proč by měl mít potíže po návratu. V případě opravdového ohrožení ze strany strýce může žádat o pomoc, nevyužil ani možnost vnitřního přesídlení v tak veliké zemi, jakou je Pákistán, toto odůvodnil tím, že v ČR je to lepší, jeho cílem byla Evropa.

[2] Stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 24. 11. 2016, uvedl, že je státním příslušníkem Pákistánu, pandžábské národnosti, vyznáním sunnita – islám. Nikdy nebyl politicky organizován, je svobodný, bezdětný, naposledy bydlel v Lahore. Uvedl, že Pákistán opustil před necelým rokem, ilegálně se dostal do Iránu, pak do Turecka, kde půl roku pracoval. Poté odjel do Bulharska (tam pobyl asi 2 týdny) a Srbska, kde pobyl 4 měsíce, byl tam v uprchlickém táboře, ale o azyl nepožádal. Poté odjel kamionem do ČR, chtěl do Německa, ale tam ho chytila policie a poslala zpět do ČR. Je zdravý, jako důvod žádosti uvedl, že nemá peníze, takže se nemůže dostat dál. V pohovoru uvedl, že všechny hranice překonal nelegálně ukrytý v nějakém vozidle, žádné doklady neměl. Ze země původu odjel kvůli problémům se strýcem, musel kvůli tomu dát do zástavy dům, za peníze odjel do zahraničí. Spor byl o majetek, neboť majetek byl rozdělen mezi otce a jeho bratry a strýc žádal víc; došlo k potyčce a on strýcovi a jeho synovi rozbil hlavu, zranění nebylo nijak vážné; byl předvolán na policii, strýcova rodina oznámila, že je napadl; byl vyslechnut, zatím nebylo řízení skončeno. Vrátit se nemůže, strýc by ho zabil za to, že dal majetek do zástavy a za peníze odjel do ciziny; kdyby se obrátil na policii, tak by je strýc uplatil a nikdo by mu nepomohl. K dotazu o možném přesídlení sdělil, že tady je to lepší. Dne 11. 5. 2017 byl stěžovatel seznámen s podklady žalovaného, nežádal žádné jejich doplnění.

[3] V žalobě stěžovatel odkázal na znění § 2 odst. 4 zákona o azylu a znění čl. 6 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (kvalifikační směrnice), podle něhož mezi původce pronásledování nebo vážné újmy patří nestátní původci, lze-li prokázat, že původci, uvedení v písm. a) a b) nejsou schopni nebo ochotni poskytnout ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. S odkazem na rozsudek NSS sp. zn. 3 Azs 48/2008, uvedl, že nestátní subjekty (soukromé osoby) mohou být původci jak pronásledování ve vztahu k osobám majícím nárok na udělení azylu, tak vážné újmy ve vztahu k osobám s nárokem na doplňkovou ochranu. Stěžovatel uvedl, že se obává msty strýce a ze strany policie se mu nedostane ochrany, neboť je úplatná. Poukázal na případ, kdy krevní msta byla vzata francouzským soudem jako důvod pro udělení doplňkové ochrany. Též poukazuje na to, že policejní a soudní systém v Pákistánu nezaručuje ochranu ze strany státu; zpráva Amnesty International popisuje porušování lidských práv vládními bezpečnostními silami a zpráva Freedom House problémy justičního systému spočívající v korupci, zastrasování, nevyřízených případech. Rovněž podklad MZV USA o stavu lidských práv v Pákistánu za rok 2016 popisuje únosy a násilná zmizení osob z různých oblastí, což dokládá nestabilitu i v mnohých případech svévoli soudního a policejního systému v zemi původu. Tvrdil, že je na základě uvedených skutečností přesvědčen, že mu náleží doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu, hrozí mu mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo smrt ze strany strýce, který ho může zabít a nemůže se domoci ochrany ze strany státu.

[4] Při soudním jednání dne 3. 12. 2018 stěžovatel uvedl, že po datu vydání rozhodnutí žalovaného mu byla zjištěna cukrovka a navštěvuje diabetologickou poradnu v Kadani; má i psychické problémy, nálezy zanechal doma. Je ve styku s rodinou, říkají mu, že situace je prakticky stále stejná.

[5] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku nejprve odkázal na relevantní právní úpravu; konstatoval, že ve skutečnostech, které stěžovatel uvedl, nelze spatřovat

pokračování

žádný azylově relevantní prvek, neboť se evidentně udála příbuzenská rozmlška kvůli majetkovým záležitostem, která je prakticky běžnou událostí kdekoliv ve světě a z níž nelze vysledovat ani azylově relevantní pronásledování, a to ani soukromou osobou. Soud podotkl, že je vcelku logické, že pokud stěžovatel zranil své příbuzné, že tito chtěli nechat věc vyšetřit; přitom jak stěžovatel sám uvedl, toto řízení (pokud skutečně probíhá, neboť stěžovatel o něm nepředložil žádné doklady) není ukončeno, nelze proto vyvozovat žádné závěry o jakémkoliv případném zaujatém postoji státních orgánů vůči stěžovateli. K možnosti udělení humanitárního azylu soud konstatoval, že stěžovatel je ve věku, kdy je zcela schopen zabezpečit svůj život vlastním přičiněním; u soudního jednání sice sdělil, že se po vydání rozhodnutí léčí s cukrovkou a má určité psychické problémy, o tom však žádné důkazy nepředložil, jedná se o nové skutečnosti, které by případně mohly být předmětem nové žádosti; pro vážení humanitárních důvodů v proběhlém správním řízení nebyly tyto skutečnosti uvedeny a soud tak nemůže žalovanému vytýkat, že se jimi nezabýval, neboť mu nemohly být známy. K tvrzení stěžovatele, že je ohrožen vážnou újmou na životě a zdraví v případě návratu z důvodu možného jednání strýce, jedná se dle soudu o hypotetické úvahy, ničím nepodložené a tudíž neakceptovatelné z pohledu mezinárodní ochrany. Tvrzení, uváděná v žalobě, s odkazem na různé problémy, které existují v Pákistánu, jsou dle soudu nadnesená, s věcí prakticky blíže nesouvisející, ať již se jedná o poukazy na krevní mstu, nedostatky v justičním a policejním sektoru či vězeňství. Krajský soud konstatoval, že rodina strýce učinila řádné úřední oznámení na policii, námitky o krevní mstě a odplatě či mučení nebo špatném zacházení tak nemají žádný racionální podklad a soud nespatriil žádný důvod, proč by se jimi měl blíže zabývat. Krajský soud dospěl k závěru, že správní orgán vycházel z objektivních podkladů, které jsou součástí správního spisu a jsou citovány na str. 5 správního rozhodnutí, učinil z nich jasné a přezkoumatelné závěry.

[6] V kasační stížnosti stěžovatel tvrdí, že krajský soud ve svém rozhodnutí nezabýval dostatečně některými jeho žalobními námitkami a je přesvědčen, že napadený rozsudek soudu trpí vadou nepřezkoumatelnosti, jakož i dalšími vadami.

[7] Stěžovatel se domnívá, že kasační stížnost splňuje podmínky přijatelnosti tak, jak jsou stanoveny v § 104a s. ř. s., přesahuje vlastní zájem stěžovatele, a to v otázce posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany v důsledku pronásledování stěžovatele ze strany nestátních aktérů. Krajský soud se dle stěžovatele řádně nevypořádal se skutečností, že stěžovatel v zemi původu čelí trestnímu stíhání a taktéž, že mu hrozí nebezpečí msty a ublížení na zdraví či dokonce smrti od jeho strýce, který po něm vyžaduje zaplacení finanční částky a nadto se chce pomstít za újmu, kterou stěžovatel způsobil jemu a jeho synovi. Krajský soud a správní orgán se při rozhodování dle stěžovatele dopustily porušení příslušných ustanovení kvalifikační směrnice. V neposlední řadě je stěžovatel přesvědčen, že krajský soud pochybil, když neučinil závěr o existenci rizika vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu v případě návratu stěžovatele do země původu, a to přesto, že krajskému soudu a správnímu orgánu v průběhu řízení poskytl zprávy o situaci v zemi původu, jež nadto vyplývala i z dokladů opatřených samotným správním orgánem. Krajský soud nehodnotil jako relevantní stěžovatelem v řízení uváděné informace o dysfunkci soudního a policejního aparátu v zemi původu, což je však ve vztahu ke stěžovatelem namítané hrozbě vážné újmy zásadním pochybením.

[8] Stěžovatel dále uvádí, že v jeho případě krajský soud zcela rezignoval na posouzení „reálnosti nebezpečí“, kterému by v případě návratu do země původu mohl být vystaven; dodává, že v rámci správního řízení poskytl správnímu orgánu tvrzení o hrozbě, kterou pro něj představuje trestní stíhání, jež bylo proti jeho osobě vedeno (ostatně nelze si ani učinit závěr, že by státní orgány stěžovatelův odjezd ze země nijak nezajímaly – stěžovatel vycestoval na území Íránu nelegálně), jakož i hrozba násilí a ohrožení života od jeho strýce. Tato tvrzení stěžovatel nemohl podpořit ničím jiným než svou výpovědí, když o těchto skutečnostech ani přirozeně nemůže disponovat žádnými důkazy. Dle stěžovatele krajský soud ani správní orgán ve svých rozhodnutích neposkytují věrohodný závěr o tom, že by stěžovateli nehrozila v případě návratu do země původu vážná újma. Závěry krajského soudu a správního orgánu tak jsou v rozporu s obsahem spisového materiálu a rozsudek krajského soudu je tedy nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

[9] Žalovaný se s rozsudkem krajského soudu ztotožnil, uvedl, že zjevným důvodem podání žádosti je snaha o legalizaci pobytu. Kasační stížnost považuje za nedůvodnou a navrhuje ji zamítnout.

[10] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*. 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotné právního postavení stěžovatele*.

[11] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelem v kasační stížnosti předestřené námitky se netýkají právních otázek, k nimž by bylo nutné se judikatorně vyjádřit, neboť sama skutečnost, že stěžovatel hodnotí rozhodné skutečnosti a jejich význam pro udělení mezinárodní ochrany jinak než správní orgán či soud, nesvědčí o pochybení, natož o zásadním pochybení, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Stěžovatel tvrdí, že mu v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy z důvodu ohrožení mučením nebo nelidským či ponižujícím zacházením nebo trestáním, přičemž krajský soud se s reálností takové hrozby přezkoumatelným způsobem nevypořádal.

[12] Dle Nejvyššího správního soudu krajský soud podrobně popsal rozhodný skutkový stav, odkázal na informace, které jsou ve věci relevantní, jsou obsahem správního spisu, a

pokračování

žalovaný, potažmo krajský soud je náležitě vyhodnotili. Krajský soud se ani neodchýlil od ustálené a vnitřně jednotné judikatury dlouhodobě zastávané Nejvyšším správním soudem. Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

[13] K udělení doplňkové ochrany je třeba splnit všechny podmínky stanovené § 14a zákona o azylu [resp. čl. 2 písm. e) kvalifikační směrnice] kumulativně - tj., že žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule.

[14] Otázkou hrozby vážné újmy ze strany soukromých osob se zabýval Nejvyšší správní soud podrobně např. v rozsudku ze dne 16. 9. 2008, sp. zn. 3 Azs 48/2008, v němž dospěl k závěru, že soukromé osoby mohou být původci jak pronásledování (§ 12 zákona o azylu), tak vážné újmy (§ 14a zákona o azylu)“; obdobně též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Azs 66/2008, sp. zn. 5 Azs 50/2008, sp. zn. 6 Azs 22/2011, sp. zn. 1 Azs 86/2008, sp. zn. 5 Azs 40/2009. K samotnému pojmu „reálné nebezpečí“ a důkaznímu standardu se Nejvyšší správní soud vyslovil podrobně v rozsudcích ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 2 Azs 48/2007, ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. 2 Azs 71/2006; ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 2 Azs 48/2007; ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 5 Azs 66/2008). V posledně citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud připomněl, že to, že je původcem vážné újmy čistě nestátní subjekt, neznamená, že se žadatel o mezinárodní ochranu musí vždy obrátit na poskytovatele ochrany zakotvené v čl. 7 odst. 1 kvalifikační směrnice. Pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit, ač ji samy neperzekuuji) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmou způsobenou nestátními subjekty, rovněž nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Současné podotkl, že břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně žadatele. Stěžovatel však toto břemeno tvrzení neunesl, a tím nesplnil jednu z nezbytných podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel neprokázal, že by se nemohl na státní orgány v případě napadení ze strany strýce obrátit, naopak z jím popsané situace (rodina jeho strýce se na tyto orgány obrátila a věc má být dle stěžovatele dále řešena) lze dovodit, že státní orgány v zemi fungují; stěžovatel nefunkčnost soudního systému dovozuje z obecných informací, jakož i z informací nijak s jeho osobou nesouvisejících; nicméně nijak neprokázal, že v jeho konkrétním případě by státní orgány, pokud by se na ně obrátil, násilné jednání jeho příbuzných schvalovaly, tolerovaly či jej přímo podporovaly. Neuvedl ani nic, co by naznačovalo, že by jednání ze strany státních orgánů vůči jeho osobě bylo jakkoli předurčené. Ze zprávy MZ USA, která je součástí spisu, vyplývá, že zákon zaručuje nezávislost soudnictví, ale soudnictví často bylo vystaveno vnějším vlivům, jako jsou strach z odvety extremistických živlů v případech souvisejících s terorismem nebo rouháním a veřejná politizace vysoce sledovaných případů; média i veřejnost obecně považují vyšší soudy a Nejvyšší soud za důvěryhodné. Ze stěžovatelem popsaných okolností nic nenasvědčuje tomu, že by orgány v zemi původu nebyly schopny, či ochotny poskytnout ochranu před vážnou újmou způsobenou soukromými osobami (nestátními subjekty).

[15] Nejvyšší správní soud k námitkám stran humanitárního azylu se zcela ztotožnil se závěry krajského soudu; stěžovatel svá nová tvrzení při soudním jednání lékařskými zprávami nadto ani nedoložil.

[16] Nejvyšší správní soud konstatuje, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Krajský soud při svém rozhodování nevybočil z této judikatury a nedopustil se ani žádného procesního pochybení. Nejvyšší správní soud stěžovatelem tvrzené důvody přijatelnosti kasační stížnosti nesdílí. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy, Nejvyšší správní soud ji tedy shledal nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji usnesením odmítl.

[17] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnosti odmítnuta.

[18] Odměnu ustanoveného zástupce Nejvyšší správní soud určil v souladu s vyhláškou ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za úkony právní služby spolu s paušální částkou náhrady hotových výdajů. Advokát v řízení učinil dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a písemné podání ve věci samé). Celková výše odměny advokáta tak činí 6800 Kč. Tato částka bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám advokáta ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. října 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu